

Brugen af dosispakket medicin stiger igen

I de seneste år har der været et øget fokus på brugen af dosisdispenseret medicin pakket maskinelt på apotekerne, blandt andet for at frigive ressourcer i den kommunale hjemme- og sygepleje¹. Det øgede fokus følges af en stigning i brugen, hvor op mod 47.000 borgere total set i år 2022 fik dosisdispenseret medicin maskinelt pakket på apotekerne. Dosisdispenseret medicin er en ydelse, som ordineres af lægen til patienter med stabil medicinering med behov for hjælp til håndtering af medicinen i dagligdagen². Hvad der i det følgende omtales 'dosispakket medicin' omhandler udelukkende maskinelt dosispakket medicin fra apotekerne i primærsektoren. Se Boks 1.

Boks 1 Hvad er dosispakket medicin?

Hvis en borger får meget medicin eller kan have svært ved at holde styr på at tage medicinen, så kan dosispakket medicin (dosisdispensering) være en god hjælp. Dosisdispensering kan foregå enten manuelt eller maskinelt.

Maskinel dosisdispensering: Medicinen pakkes maskinelt i dosiseruller typisk til 14 dage ad gangen på et apotek. Dosisrullerne består af en række små plastposer med én eller flere lægemidler. Doseringerne er opdelt efter tidspunkter på dagen, hvor borgeren bør indtage pakningens medicin.³

Manuel dosisdispensering: Plejepersonale, pårørende eller borgeren selv fordeler medicinen i en dosisæske med små rum med ugedag og tidspunkt.

¹ Muusmann (2023). Dosispakket medicin – en analyse.

² Medicin.dk. Hvad er dosisdispenseret medicin? (besøgt: maj 2023)

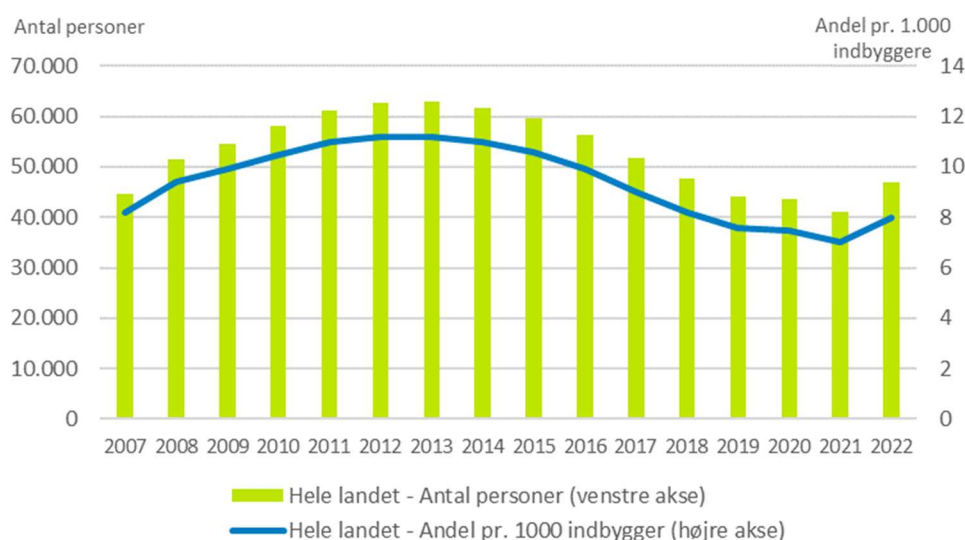
³ Apotek.dk. Apotekets brochurer: "Dosispakket medicin". (besøgt: maj 2023)

Flere borgere fik dosispakket medicin i 2022

Efter en årrække med et faldende antal borgere, der fik dosispakket medicin, steg udviklingen igen i 2022, *jf.* Figur 1.

I løbet af 2022 fik knap 47.000 borgere udleveret dosispakket medicin fra apotekerne, svarende til otte pr. 1.000 borgere i Danmark. Det er 15 pct. flere end i 2021, hvor omkring 41.000 borgere, svarende til syv pr. 1.000 borgere, fik dosispakket medicin. Til gengæld var der ikke nær så mange brugere, som da udbredelsen var størst i 2012 og 2013 med knap 62.000 borgere om året.

Figur 1 Borgere med dosispakket medicin, 2007-2022



Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen.

I år 2014 blev det Fælles Medicin Kort (FMK) introduceret⁴. FMK skabte transparens, så alle relevante sundhedsfaglige kunne tilgå et samlet overblik over udstedte recepter for den enkelte patient. FMK understøttede dengang ikke dosispakket medicin, og det krævede derfor en anden arbejdsgang end med almindelige recepter. Det er muligt, at denne arbejdsgang har været en medvirkende faktor til det faldende brug. I 2020 blev FMK opdateret med et dosisdispenseringsmodul, der skulle gøre det både lettere og trygkere for læger og apoteker at varetage dosispakket medicin.^{5,6,7}

Der er en lille opbremsning i det faldende antal borgere med dosispakket medicin fra 2019 til 2020, men det er først i 2022, at brugen begyndte at stige igen, *jf.* Figur 1.

⁴ Sundhedsdatastyrelsen.dk. Baggrund for Fælles medicinkort. (besøgt maj 2023)

⁵ Muusmann (2023). Dosispakket medicin – en analyse.

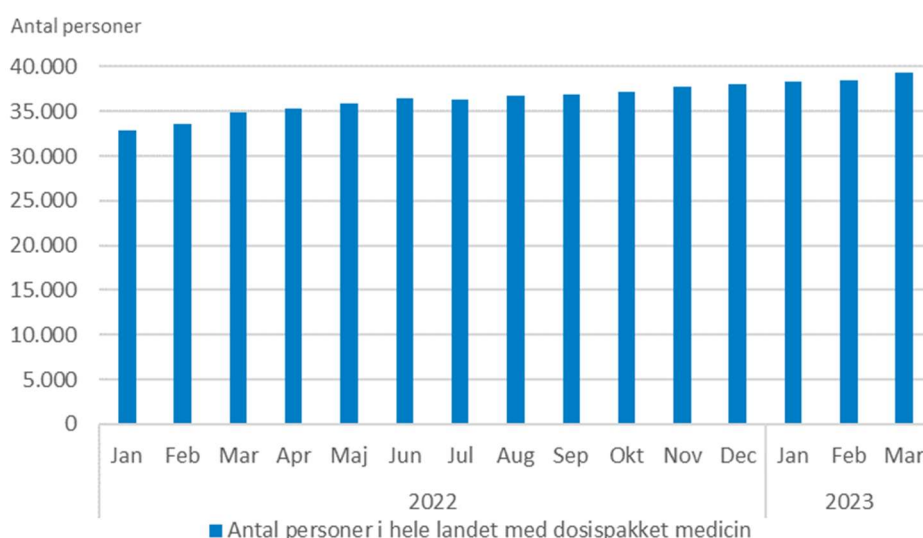
⁶ Sundhedsdatastyrelsen.dk. Dosisdispensering af medicin bliver meget lettere. (besøgt maj 2023)

⁷ Sundhed.dk. Midlertidig aftale om dosispakning af medicin. (besøgt maj 2023)

Ved udgangen af 2021 blev det besluttet at tildele de praktiserende læger et honorar, når en patient opstartes med dosispakket medicin, med det formål, at flest mulig af de relevante patienter får dosispakket medicin. Praktiserende Lægers Organisation (PLO) og Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) har af flere omgange forlænget denne aftale, senest frem til udgangen af 2024.⁸

Antal personer fordelt pr. måned giver et billede af, hvor mange borgere, der aktuelt er i behandling med dosispakket medicin på et givent tidspunkt. Figur 2 viser fx, at der var 38.000 borgere, der fik dosispakket medicin i december 2022.

Figur 2 Borgere med dosispakket medicin pr. måned, 2022-2023



Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen.

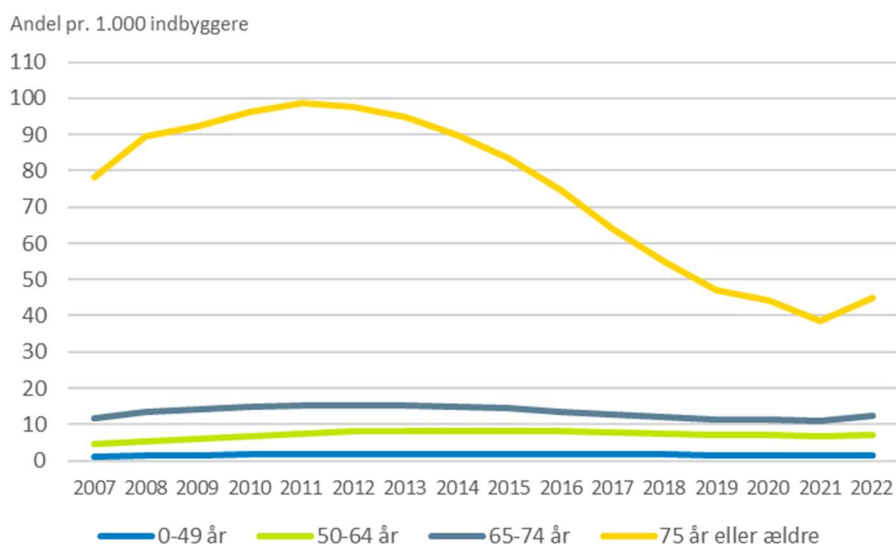
De månedsfordelte tal viser også, at brugen af dosispakket medicin steg igennem hele 2022 og videre i det første kvartal af 2023, *jf.* Figur 2. I marts 2023 fik mere end 39.000 borgere dosispakket medicin, hvilket er 19 pct. flere borgere end i januar 2022.

⁸ Læger.dk. Ny aftale om dosispakket medicin skal aflaste kommunale medarbejdere. (besøgt: maj 2023)

75+ årige særligt i målgruppen for dosispakket medicin

Brugen af dosispakket medicin er væsentlig højere blandt de 75+ årige sammenlignet med de øvrige aldersgrupper. I 2022 fik 45 ud af 1.000 borgere i aldersgruppen 75 år eller ældre dosispakket medicin mod 12 ud af 1.000 borgere i aldersgruppen 65-74 år, *jf.* Figur 3.

Figur 3 Borgere med dosispakket medicin fordelt på aldersgruppe, 2007-2022



Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen.

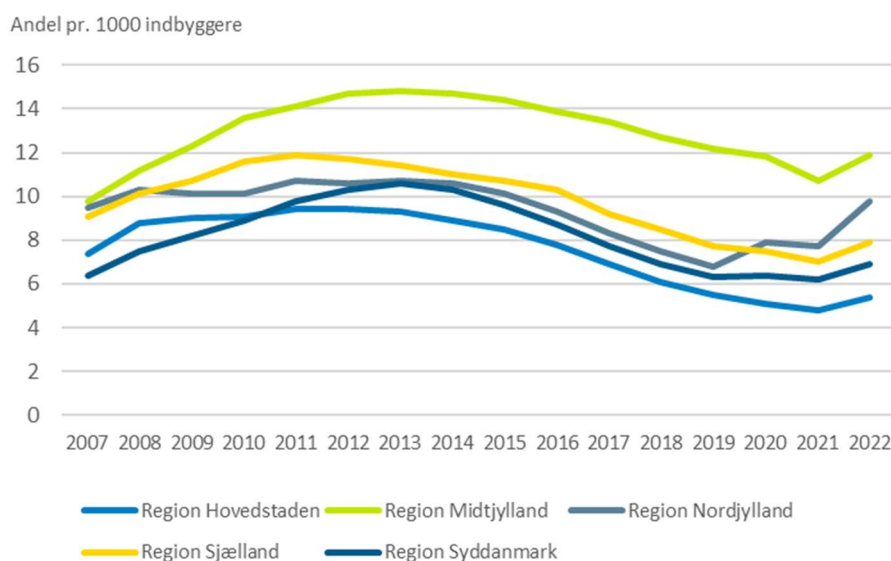
I 2022 steg andelen af 75+ årige, der fik dosispakket medicin med 16 pct. fra knap 39 borgere pr. 1.000 i 2021 til 45 borgere pr. 1.000 i 2022. Brugen blandt de 65-74-årige var 10 pct. højere i 2022 end i 2021, *jf.* Figur 3.

Da brugen af dosispakket medicin var på sit højeste i 2011 fik næsten hver tiende borger på 75 år eller derover dosispakket medicin i løbet af året. Det er ikke så overraskende, at antallet af brugere er størst blandt de ældre. Risikoen for at have flere samtidige sygdomme, have langvarige medicineringsforløb og øget behov for hjælp til daglige gøremål stiger med alderen.

Dosispakket medicin mest udbredt i Region Midtjylland

For alle regioner ses overordnet den samme udvikling som beskrevet for hele landet. Det er forskelligt mellem regionerne, hvilket år brugen topper og hvornår, der igen ses en stigning. Ens for alle regionerne er, at antallet af brugere steg i år 2022.

Figur 4 Borgere med dosispakket medicin fordelt på region, 2007-2022



Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen.

Siden 2007 har en større andel af Region Midtjyllands borgere fået dosispakket medicin sammenlignet med landets øvrige regioner, *jf.* Figur 4. Det gælder for alle aldersgrupper. Den større udbredelse i Region Midtjylland kan dermed ikke forklares ved, at de 75+ årige udgør en større andel af befolkningssammensætning i regionen sammenlignet med resten af landet.

Region Nordjylland var den region, som oplevede den største fremgang i andelen af borgere med dosispakket medicin fra 2021-2022, hvor andelen steg 25 pct. fra otte til ti borgere pr. 1.000 borgere. I Region Nordjylland steg andelen af borgere med dosispakket medicin også i perioden 2019-2020, hvor udviklingen ellers var nedadgående for landets øvrige regioner, *jf.* Figur 4. Udviklingen hænger formodentlig sammen med, at Aalborg Kommune i år 2020 igangsatte en særlig indsats for at øge brugen af dosispakket medicin^{9,10}.

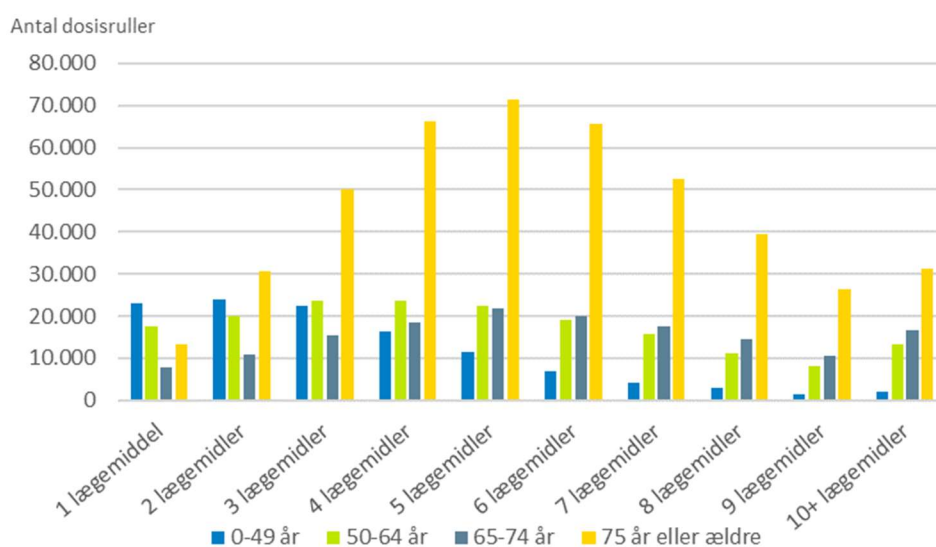
⁹ KL.dk. Dosispakket medicin frigiver tid til kerneopgaver. (besøgt: maj 2023)

¹⁰ Ugeskriftet for læger. Dosisrecepter: Et nødvendigt onde, der giver mening. (besøgt: maj 2023)

Hvor mange forskellige lægemidler er der i dosisrullerne?

Medicin pakkes maskinelt i små plastposer med et givent doseringstidspunkt og samles i en såkaldt dosisrulle med medicin til typisk 14 dage. Det varierer en del, hvor mange forskellige lægemidler en dosisrulle indeholder. Nogle ruller indeholder kun ét lægemiddel fordelt ud i poser til de forskellige doseringstidspunkter, mens andre ruller indeholder mere end ti forskellige lægemidler fordelt i pakningerne, *jf.* Figur 5.

Figur 5 Forskellige lægemidler* pr. dosisrulle, 2022



Kilde: Lægemiddelstatistikregistret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: "Forskellige lægemidler" er her defineret som lægemidler, der har forskellige ATC-koder, dvs. at hvis en person har fået lægemidler med samme aktive stof i to forskellige styrker, tæller det kun som én slags lægemiddel i denne opgørelse. Se også Bilagstabel 1 for yderligere information.

I år 2022 blev der i hele landet ekspederet knap 900.000 ruller dosispakket medicin, hvoraf mange dosisruller var pakket med fire-fem forskellige lægemidler, svarende til 28 pct. af alle dosisrullerne *jf.* Figur 5 og Bilagstabel 1. Lidt mere end halvdelen af dosisrullerne (56 pct.) indeholdt mindst fem forskellige lægemidler, mens syv pct. indeholdt mindst ti forskellige lægemidler. Ældre borgere har oftest flere forskellige lægemidler i deres dosisruller end yngre borgere *jf.* Figur 5 og Bilagstabel 1.

Antallet af lægemidler pr. dosisrulle kan ses som et minimum af det antal lægemidler personer er i fast behandling med. Der findes lægemidler, som ikke kan pakkes med i dosispakkerne. Det kan fx være lægemiddelformer som cremer, væsker, injektionspenne og meget andet. Det er heller ikke alle tabletter og kapsler, der må dosispakkes. Det er fx lægemidler, som kan blive ustabile uden for deres originale indpakning. Der er også lægemidler, der ikke må dosispakkes, fordi de kan forurene maskinen, som antibiotika og kemoterapi.¹¹

¹¹ Medicin.dk. Dosisdispensering. (besøgt: maj 2023)

Bilag 1.

Bilagstabel 1 Udstedte dosisruller fordelt på aldersgruppe og antal forskellige lægemidler, 2022

	0-49 år		50-64 år		65-74 år		75 år eller ældre		Total	
1 lægemiddel	120.267	19%	95.492	10%	37.885	5%	66.524	3%	320.168	7%
2 lægemidler	130.539	21%	109.056	12%	58.019	7%	165.445	7%	463.059	10%
3 lægemidler	121.000	20%	126.690	14%	82.269	10%	267.356	12%	597.315	13%
4 lægemidler	88.033	14%	124.199	14%	104.456	13%	344.399	15%	661.087	14%
5 lægemidler	59.992	10%	116.804	13%	111.873	14%	371.552	16%	660.221	14%
6 lægemidler	38.839	6%	99.779	11%	107.752	13%	344.237	15%	590.607	13%
7 lægemidler	23.560	4%	78.998	9%	92.451	11%	273.348	12%	468.357	10%
8 lægemidler	15.456	3%	59.242	6%	74.295	9%	200.628	9%	349.621	8%
9 lægemidler	8.787	1%	42.239	5%	54.793	7%	131.181	6%	237.000	5%
10+ lægemidler	10.920	2%	65.071	7%	84.069	10%	152.463	7%	312.523	7%
Total	617.393	100%	917.570	100%	807.862	100%	2.317.133	100%	4.659.958	100%

Kilde: Lægemiddelstatistikregistret pr. april 2023, Sundhedsdatastyrelsen

Note: "Forskellige lægemidler" er her defineret som lægemidler, der har forskellige ATC-koder, dvs. at hvis en person har fået lægemidler med samme aktive stof i to forskellige styrker, tæller det kun som én slags lægemiddel i denne opgørelse.